

มุมมองสิทธิ

HUMAN RIGHTS PERSPECTIVE

ปีที่ 24 ฉบับที่ 12
เดือนธันวาคม 2568

“แม่น้ำโขง” เป็นแม่น้ำระหว่างประเทศที่มีระบบนิเวศสำคัญ และมีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งอาหารและการทำประมงที่ประชาชนในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงได้ร่วมกันพึ่งพาใช้ประโยชน์จนเป็นวิถีชีวิต เมื่อปี 2538 ไทย สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ได้ร่วมกันจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538 (Mekong Agreement 1995) โดยเน้นย้ำถึงความตั้งใจที่จะร่วมมือกันส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในการใช้ การอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในลุ่มแม่น้ำโขง

กสม. แนะนำ ก.พลังงาน - กฟผ. เปิดเผยข้อมูลโครงการ และ กบทวนสัญญาซื้อขายโครงการไฟฟ้าเขื่อนปากแบง สปป. ลาว ย้ำ ต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนไทย

มิถุนายน 2566 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ร้องรายหนึ่งระบุว่า ขณะที่ผู้ร้องยื่นเรื่องร้องเรียน กระทรวงพลังงาน และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) อยู่ระหว่างจัดทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากเขื่อนปากแบง สปป. ลาว ผู้ร้องเห็นว่า โครงการจะส่งผลกระทบต่อระดับน้ำในแม่น้ำโขง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมและน้ำท่วมเกาะแก่งต่าง ๆ กระทั่งกระทบการปักปันเขตแดนไทย - ลาว ระบบนิเวศในแม่น้ำโขงและลุ่มน้ำสาขา รวมทั้งวิถีชีวิตของประชาชนแต่ไม่มีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนอย่างรอบด้าน และประชาชนไม่ทราบข้อมูลอย่างเพียงพอ โดยผู้ร้องได้ร้องเรียนไปยังสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทยในคณะกรรมการมาธิการแม่น้ำโขง (MRC) ตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่มีหน่วยงานใดให้ข้อมูลที่ชัดเจน จึงขอให้ตรวจสอบ

อ่านต่อหน้า 2

1

กสม. แนะนำ ก.พลังงาน - กฟผ. เปิดเผยข้อมูลโครงการและบทวนสัญญาซื้อขายโครงการไฟฟ้าเขื่อนปากแบง สปป. ลาว ย้ำ ต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนไทย

4

สมัชชาสิทธิมนุษยชน ปี'68 กสม. ผนึกพลังภาคีเครือข่าย จัดสมัชชาสิทธิมนุษยชน ปี'68 เตรียมขงรัฐ 5 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสิทธิ พร้อมมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ 8 บุคคลและองค์กร 'สิทธิมนุษยชนดีเด่น'

6

สารประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องใน “วันสิทธิมนุษยชนสากล” 10 ธันวาคม ประจำปี 2568

7

ข่าวกิจกรรม กสม.

8

EU เห็นชอบนโยบายตรวจคนเข้าเมืองเข้มงวด ตั้งศูนย์ส่งกลับนอกราชอาณาจักรภาคประชาสังคมห่วงวันละเมิดสิทธิ

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง กสม. เห็นว่ามี 3 ประเด็น
ที่ต้องพิจารณา ดังนี้

1 ผลกระทบจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง
ต่อประเทศไทยและสิทธิมนุษยชนของประชาชนไทย เห็นว่า
โครงการเขื่อนปากแบง ตั้งอยู่ที่เมืองปากแบง แขวงอุดมไชย
สปป.ลาว ห่างจากแก่งผาโด ประเทศไทย 96 กิโลเมตร แม้ปัจจุบัน
ยังไม่มี การก่อสร้าง แต่โครงการมีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อ
ทั้งทางด้านกายภาพและคุณภาพแห่งดินแดนไทย ความมั่นคง
การบริหารจัดการน้ำในแม่น้ำสาขา ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศในแม่น้ำโขง วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของ
ประชาชนริมฝั่งแม่น้ำโขง โดยเฉพาะในช่วงพื้นที่จังหวัดเชียงราย
แต่เนื่องจากเป็นการดำเนินโครงการในอาณาเขตของ สปป.ลาว
**จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปกป้อง
และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบ
ดังกล่าว**

**2 การรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการเขื่อนปากแบงของกระทรวง
พลังงาน** เห็นว่า สัญญาซื้อขายไฟฟ้ามีลักษณะเป็นสัญญา
แบบรัฐต่อรัฐ การเข้าถึงข้อมูลและการมีส่วนร่วมของประชาชน
จึงเป็นไปอย่างจำกัด หากรัฐบาลไทยรับซื้อไฟฟ้าจากเขื่อนปากแบง
ย่อมมีหน้าที่ผูกพันในการให้หลักประกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
แก่ผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยที่ผ่านมา แม้กระทรวง
พลังงานจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้พัฒนาโครงการนำเสนอ
การศึกษาและประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึง
จัดตั้งกองทุนเยียวยาผู้ที่อาจได้รับผลกระทบ และให้ปฏิบัติตาม
แผนปฏิบัติการร่วม (Joint Action Plan: JAP) เพื่อเป็นช่องทาง
ให้ประเทศสมาชิกให้ความเห็นต่อโครงการในส่วนที่ยังไม่ครบถ้วน
สมบูรณ์อย่างเคร่งครัดแล้วก็ตาม แต่ขณะที่รับซื้อไฟฟ้าจาก
เขื่อนปากแบง รายงานผลการศึกษาที่สำคัญหลายฉบับยังไม่
แล้วเสร็จ ส่งผลให้ยังไม่รับทราบผลกระทบข้ามพรมแดนที่อาจ
เกิดขึ้นต่อประเทศไทยอย่างชัดเจน ขณะที่ประชาชนจังหวัดเชียงราย
ได้แจ้งข้อห่วงกังวลให้ทราบมาโดยตลอด แต่กระทรวงพลังงานยังคง
พิจารณาซื้อไฟฟ้าจากโครงการดังกล่าว **จึงถือเป็นการกระทำ
ที่ละเลยต่อหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องให้หลักประกันและการคุ้มครอง
สิทธิของประชาชน**

3 การดำเนินการเพื่อป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
เห็นว่ สททช. ในฐานะผู้แทนไทยในคณะกรรมการ
แม่น้ำโขง (MRC) มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและคุ้มครอง
ประชาชนจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำของเขื่อนปากแบง ซึ่งรายละเอียดและความคืบหน้า
ของโครงการที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณชนยังเป็นไปอย่างจำกัด
และขาดความต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนในจังหวัดเชียงรายได้รับ
ผลกระทบต่อสิทธิในการได้รับและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร **จึงรับฟัง
ได้ว่า การทำหน้าที่ของ สททช. ยังไม่สอดคล้องกับหน้าที่
ของรัฐ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน**
ปีที่ 24 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2568

นอกจากนี้ หลังจาก กฟผ. ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า
จากเขื่อนปากแบง ผู้ร้องและเครือข่ายภาคประชาสังคมได้ขอให้
กระทรวงพลังงาน และ กฟผ. ประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและ
จัดทำแผนเยียวยาผู้ที่อาจได้รับผลกระทบในพื้นที่อำเภอเวียงแก่น
และอำเภอเชียงของ เนื่องจากเมื่อปี 2567 พื้นที่ดังกล่าวประสบ
ปัญหาอุทกภัยและน้ำหลากจากแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขา อีกทั้ง
ได้ขอทราบขอบเขตการศึกษาและจัดทำรายงานประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน (TbEIA) แต่ไม่ได้รับการตอบสนองต่อ
ข้อเรียกร้องใด ๆ **จึงรับฟังได้ว่า การทำหน้าที่ของกระทรวง
พลังงาน และ กฟผ. ยังไม่สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ กติกา
ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
(ICESCR) และหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจ
กับสิทธิมนุษยชน (UNGPs) อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน**

**ด้วยเหตุผลดังกล่าว กสม. ในคราวประชุม
ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2568 จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะ
ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้**

1 ให้กระทรวงพลังงาน ประสานไปยัง สกช. กฟผ. และบริษัทเอกชนสัญชาติไทยที่ร่วมพัฒนาโครงการเขื่อนปากแบง ให้เปิดเผยและประชาสัมพันธ์ข้อมูล เช่น รายละเอียดของโครงการ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคม รายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน ความคืบหน้าของแผน JAP และการดำเนินการของโครงการอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการปรึกษาหารือร่วมกับชุมชนและประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการทั้งสองริมฝั่งแม่น้ำโขง ผ่านการจัดทำ การตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) เพื่อระบุปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนให้ชัดเจนก่อนที่จะเริ่มดำเนินโครงการ

2 ให้ สกช. ติดตามและสื่อสารข้อมูลและความก้าวหน้าแผน JAP ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง หากพบว่าอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพแห่งดินแดนและสิทธิมนุษยชนของประชาชนไทย ให้ประสานไปยังกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อหารือแนวทางการใช้สิทธิในการป้องกันผลกระทบต่อประเทศไทยต่อไป

3 ให้คณะรัฐมนตรี สั่งการและสนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจ และประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการเขื่อนปากแบง หากพบว่ามีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพแห่งดินแดนและสิทธิมนุษยชนของประชาชนไทย ให้ทบทวนสัญญาการรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการดังกล่าว

4 ให้คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และ สกช. ผลักดันให้คณะกรรมการแม่น้ำโขง (MRC) พัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีการในการพัฒนาโครงการในแม่น้ำโขงสายประธาน โดยกำหนดให้ผู้พัฒนาโครงการศึกษาและประเมินผลกระทบด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันของประเทศสมาชิกให้เสร็จสิ้นก่อนเสนอโครงการต่อ MRC และหากผลกระทบต่อคุณภาพแห่งดินแดนและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนไทย ประเทศไทยควรใช้สิทธิปฏิเสธตามขั้นตอนของกระบวนการปรึกษาหารือ และเจรจาทางการทูตกับประเทศผู้พัฒนาโครงการ

5 ให้กระทรวงพลังงาน ทบทวนนโยบายการจัดการจัดหาพลังงานไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยพิจารณาการรับซื้อไฟฟ้าหรือต่อสัญญากับโครงการเดิมเพื่อลดต้นทุนในการก่อสร้างที่จะถูกนำมาคิดรวมเป็นค่าไฟ รวมทั้งจะเป็นการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6 ให้ กฟผ. พัฒนาหลักเกณฑ์การซื้อขายไฟฟ้าให้สอดคล้องกับหลักการ UNGPs โดยกำหนดให้คู่สัญญาจัดทำ HRDD สำหรับทุกโครงการที่มีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของประชาชน

7 ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ยกกระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในแบบ 56-1 One Report โดยให้บริษัทซึ่งดำเนินโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสิทธิมนุษยชนเป็นวงกว้าง จัดทำ HRDD และเปิดเผยผลการประเมินเป็นรายโครงการ

8 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) กำชับไปยังสถาบันการเงินที่ได้รับคำขอสินเชื่อในการพัฒนาโครงการเขื่อนปากแบง ให้พิจารณาอย่างรอบด้านและเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนและหลักการ UNGPs

สมัชชาสิทธิมนุษยชน ปี'68

ยิ่งไกลมากเท่าไร
สิทธิประชาชนยิ่งถูกปล้นชิงไปมากเท่านั้น

**กสม. ผนึกพลังภาคีเครือข่าย
จัดสมัชชาสิทธิมนุษยชน ปี'68
เตรียมขงรัฐ 5 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสิทธิ
พร้อมมอบรางวัลชิดชูเกียรติ 8 บุคคล
และองค์กร 'สิทธิมนุษยชนดีเด่น'**

เปิดฉาก “สมัชชาสิทธิมนุษยชน เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี 2568” เมื่อวันที่ 18 - 19 ธันวาคม 2568 ณ โรงแรมเซนทารา ไลฟ์ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ ภายใต้แนวคิด “สิทธิมนุษยชน: ทุกชีวิตทุกเวลา” โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้จัดงานดังกล่าวต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 เพื่อเป็นพื้นที่กลางในการรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อเสนอไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมกันนี้ ภาคีเครือข่ายยังได้ร่วมกันประกาศเจตนารมณ์แสดงจุดยืนและพลังความร่วมมือที่แข็งแกร่งในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อไปสู่เป้าหมายสูงสุด “ทุกคนในสังคมไทยเข้าถึงสิทธิได้อย่างเท่าเทียม ดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยไม่กั๊กใครไว้ข้างหลัง”

**กสม. ชูสมัชชาสิทธิฯ
จับมือทุกภาคส่วน 'สร้างสังคมเคารพสิทธิ'**

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวในการเปิดงานว่า ที่ผ่านมาสมาชิกสิทธิมนุษยชนได้ร่วมผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายหลายเรื่อง เช่น การติดตามและส่งเสริมการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการบันทึกภาพการจับกุม การขับเคลื่อนกฎหมายสมรสเท่าเทียม การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและเครือข่ายภาคประชาสังคมผ่านงานคลินิกสิทธิมนุษยชน ฯลฯ กสม. ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ซึ่งถือเป็นฐานพลังสำคัญในการเดินทางสร้างการรับรู้ถึงความเชื่อมโยงระหว่างการทุจริตกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้เกิดสังคมที่เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

วันที่ 24 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2568

ภายในงาน นายมานะ นิมิตรมงคล ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษที่น่าสนใจ โดยชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นระหว่างการทุจริตกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น การเรียกรับสินบนในเรือนจำ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การก่อสร้างไม่ได้มาตรฐานที่คร่าชีวิตผู้คน ความไม่โปร่งใสของหน่วยงานรัฐที่ปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน ฯลฯ พร้อมเน้นย้ำว่าประเด็นเหล่านี้เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องตระหนักและร่วมกันต่อต้าน เพราะยิ่งมีการทุจริตคอร์รัปชันมากเท่าไร สิทธิของประชาชนยิ่งถูกปล้นชิงไปมากเท่านั้น

ไฮไลท์สำคัญ! 5 ข้อมติ สมัชชาสิทธิมนุษยชน ปี'68

ภาคีเครือข่ายยังได้นำเสนอข้อมติและข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานตลอด 1 ปีที่ผ่านมา ใน 5 ประเด็นสำคัญดังนี้

1 สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี เน้นแนวทางการบริหารจัดการน้ำ และลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ มุ่งการป้องกันเชิงรุก โดยการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น

2 สิทธิผู้สูงอายุ ให้ขยายเกณฑ์อายุการทำงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมสร้างหลักประกันรายได้ผ่านการผลักดันกฎหมายว่าด้วยระบบบำนาญแห่งชาติ

3 สิทธิแรงงาน เสนอให้ไทยเข้าเป็นภาคีสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ พร้อมปฏิรูปกฎหมาย/นโยบาย คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานของแรงงานทุกกลุ่มรวมทั้งแรงงานแพลตฟอร์ม

4 ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ให้มีการบรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมผลักดันร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อ พ.ศ. ....

5 สิทธิมนุษยชนกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนพัฒนาและใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบต่อไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

เชิดชูเกียรติ 8 บุคคลและองค์กร 'สิทธิมนุษยชนดีเด่น'

กสม. ยังได้จัดพิธีมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริมปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2568 รวมทั้งสิ้น 8 รางวัล ได้แก่

นายสาทร สมพงษ์

ผู้ปกป้องและคุ้มครองสิทธิของชุมชน และฐานทรัพยากรธรรมชาติ

นายเฟาซี ลำเต๊ะ

คนรุ่นใหม่ที่ขับเคลื่อนประเด็นเสรีภาพ ในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบ การป้องกันการทรมานและการบังคับให้สูญหาย

เครือข่ายประชาชน

จัดการเลือกปฏิบัติ (นุฟติ)

ที่ส่งเสริมความเท่าเทียม และการไม่เลือกปฏิบัติ ในสังคมไทยมิติต่าง ๆ

นางสาวชุตินา มอแลญ์

หญิงแกร่งที่คุ้มครองสิทธิ ของกลุ่มชาติพันธุ์ สถานะบุคคล และการอนุรักษ์พื้นฟูภาษาอาข่า

ศูนย์ประสานงานการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษาของเด็กข้ามชาติ เพื่อให้เด็กทุกคนเข้าสู่ระบบการศึกษา อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

มูลนิธิช่วยไร้พรหมแดน

ผลักดันการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย ประเด็นการโยกย้ายถิ่นฐานและสิทธิ ของแรงงานข้ามชาติ ผู้ลี้ภัยและบุคคลไร้สถานะ

นายบัณฑิต ลุนกา

สื่อมวลชนผู้ผลิตสารคดีเชิงข่าว มุ่งเปิดเผยปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และผลักดันให้เกิดการปฏิรูประบบยุติธรรมไทย

โครงการยกระดับป่าชุมชน

เพื่อการจัดการไฟฟ้าแบบยั่งยืน

และลดผลกระทบทางสุขภาพ

จังหวัดเชียงใหม่

โดยสมาคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภาคเหนือ ที่มุ่งแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการไฟฟ้าและฝุ่น PM 2.5

HUMAN RIGHTS, OUR EVERYDAY ESSENTIALS

สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลต่อชีวิตประจำวันของทุกคน ในขณะที่เดียวกันการทุจริตคอร์รัปชันที่มีอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อการค้าเสรีและสิทธิในด้านต่าง ๆ ของประชาชนโดยรวม สิทธิมนุษยชนกับการทุจริตจึงมีความเชื่อมโยงกันในทุกมิติ โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่ไม่มีอำนาจต่อช่องทางสังคม เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ คนพิการ แรงงานอพยพ ผู้ลี้ภัย นักโทษ และคนยากจน ซึ่งมักถูกเอารัดเอาเปรียบและเป็นเหยื่อขบวนการทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย เช่น ถูกเรียกรับสินบนเพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข โอกาสทางการศึกษา หรือการมีงานทำ ยิ่งไปกว่านั้นการทุจริตโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจกระทบต่อสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตของประชาชน ตลอดจนสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมอีกมากมาย

การทุจริตคอร์รัปชันยังนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ เช่น การเลือกปฏิบัติต่อนักโทษที่มีสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมสูงกว่านักโทษรายอื่น การทุจริตซื้อขายตำแหน่งหน้าที่ซึ่งกระทบต่อระบบคุณธรรมและปิดกั้นผู้ที่มีความสามารถในการเข้าสู่ตำแหน่ง การทุจริตคอร์รัปชันที่มีและพบเห็นอยู่ในชีวิตประจำวันนี้จึงเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

สารประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องใน “วันสิทธิมนุษยชนสากล” 10 ธันวาคม ประจำปี 2568

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS DAY

เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล (International Human Rights Day) 10 ธันวาคม ภายใต้แนวคิด “Human Rights, Our Everyday Essentials” ของสหประชาชาติ ประจำปี 2568 และเนื่องในโอกาสวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล 9 ธันวาคม นี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ขอเน้นย้ำถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนในชีวิตประจำวัน โดยขอให้ทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อน ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ไปพร้อม ๆ กับการต่อต้านและไม่ยอมรับการทุจริตคอร์รัปชัน และขอให้รัฐบาลปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง โดยตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและสร้างความเสียหายต่อประเทศ

พรประไพ กาญจนรินทร์
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ข่าวกิจกรรมกลุ่ม

กสม. จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นแก่ใจผลกระทบกรณีการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในภาคตะวันออก วันที่ 3 ธันวาคม 2568 **นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์** พร้อมด้วย **นางสาวหรรษา หอมทว** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมการสัมมนาหัวข้อ “การตั้งโรงงานและการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในภาคตะวันออก: มิติสิทธิมนุษยชน” จัดโดยสำนักงาน กสม. โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา แนวทางดำเนินการ ผลกระทบ รวมถึงข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อนำไปสู่การจัดทำแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษด้านสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ณ ห้องเอราวัณ 1-2 โรงแรมอัสคิน แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

กสม. ร่วมงานมอบรางวัลวรรณารัตนพร ประจำปี 2568 ร่วมกับภาคีเครือข่ายผลักดันการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหลากหลายทางเพศ วันที่ 12 ธันวาคม 2568 **นางสาวสุกักรากาตะ** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมงานประชุม “เสวนาอรรถนารัตนพร” และงานมอบ “รางวัลวรรณารัตนพร” ครั้งที่ 7 ประจำปี พ.ศ. 2568 จัดโดย สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ร่วมกับ สำนักงาน กสม. และหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดและส่งเสริมการจัดการเลือกปฏิบัติ รวมถึงยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล หน่วยงาน และองค์กรภาคธุรกิจที่อุทิศตนทำงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ และสิทธิมนุษยชนของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ในงานนี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ร่วมบรรยายประเด็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหลากหลายทางเพศที่มีอัตลักษณ์ทับซ้อน และความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลในประเทศไทย ณ ห้องประชุม ชั้น 10 กระทรวงยุติธรรม ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

กสม. ทหารอวกาศกองทัพอากาศระดับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนในการฝึกทหารใหม่และทหารกองประจำการ วันที่ 4 ธันวาคม 2568 **นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช** และ **นายอัสกันต์ กัยหลีกส์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าพบหารือข้อราชการกับ **พลอากาศเอก เสกสรรค์ คันธา** ผู้บัญชาการทหารอากาศ และคณะผู้บริหารของกองทัพอากาศ เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนในการฝึกทหารใหม่และทหารกองประจำการอย่างเป็นระบบทั้งในเชิงป้องกันและเชิงนโยบาย โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่อการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สาธารณชนว่าทหารใหม่และทหารกองประจำการจะได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและปลอดภัย ณ กองบัญชาการกองทัพอากาศ กรุงเทพมหานคร

กสม. จัดประชุมขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสิทธิและสถานะบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรี ภายใต้โครงการคลินิกสิทธิมนุษยชน วันที่ 16 ธันวาคม 2568 **นางปรีดา คงแป้น** และ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาติ เศรษฐมาลินี** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสิทธิและสถานะบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 และการกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการแก้ไขกรณีเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยให้สามารถเข้ารับการศึกษาในประเทศไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2568 ผ่านกลไกของโครงการคลินิกสิทธิมนุษยชน โดยมีผู้แทนจากสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้แทนภาคประชาสังคมเข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุม 709 สำนักงาน กสม.

EU เห็นชอบนโยบาย ตรวจคนเข้าเมืองเข้มงวด ตั้งศูนย์ส่งกลับนอกยุโรป ภาคประชาสังคมหวั่นละเมิดสิทธิ

12 ธันวาคม 2568 Human Rights Watch แสดงข้อห่วงกังวลกรณีการประชุมรัฐสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) 27 ประเทศเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการย้ายถิ่นฐาน โดยมุ่งเน้นการลดบทบาทของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (European Convention on Human Rights - ECHR) และศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (European Court of Human Rights - ECtHR) ที่พิทักษ์สิทธิของผู้ย้ายถิ่นฐานและผู้ขอลี้ภัย ซึ่งการเรียกร้องดังกล่าวจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับมาตรการที่เข้มงวดของ EU คือ **“ระเบียบการส่งกลับ” (Return Regulation) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มการส่งกลับผู้ขอลี้ภัยและผู้ย้ายถิ่นฐานที่ถูกปฏิเสธคำร้อง**

Human Rights Watch ชี้ว่าระเบียบดังกล่าวจะอนุญาตให้รัฐสมาชิกสหภาพยุโรปสามารถทำข้อตกลงกับประเทศที่สาม เพื่อจัดตั้ง **“ศูนย์กลางการส่งกลับ”** นอกอาณาเขต EU เพื่อส่งบุคคลที่รอการเนรเทศไป การดำเนินการนี้ยังขาดความชัดเจนเรื่องกฎหมายที่ใช้บังคับและความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังมีการขยาย

ขอบเขตการกักกันที่ทำให้มีความเสี่ยงที่บุคคลจะถูกกักขังเป็นเวลานานหรือไม่มีกำหนด ซึ่งมาตรการเหล่านี้ยังไม่มีหลักฐานว่าช่วยเพิ่มอัตราการส่งกลับ หรือมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

ขณะเดียวกัน การบังคับใช้ระเบียบการส่งกลับนี้อาจนำไปสู่การถูกห้ามเข้าประเทศ บดบังโทษทางการเงินและทางอาญา หากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด เช่น การขาดเอกสารประจำตัวหรือที่อยู่ถาวร **โดยที่มาตรการตรวจหาผู้ย้ายถิ่นฐานและผู้ขอลี้ภัยใหม่ยังทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการสอดแนมและการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ที่มุ่งเป้าไปยังชุมชนที่มีผิวสี** โดยกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคมได้เรียกร้องให้รัฐบาลปฏิรูประเบียบการส่งกลับที่เข้มงวดนี้ ซึ่งอาจกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรมและจัดต่อคุณค่าที่สหภาพยุโรปยึดมั่นมาตลอดด้วย

ที่มา :

HUMAN
RIGHTS
WATCH

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์: 0-2141-3800 และ 3900 สายด่วนร้องเรียน: 1377

: 0-2141-3913 และ 3919 ร้องเรียน: help@nhrc.or.th

เว็บไซต์: www.nhrc.or.th

www.nhrc.or.th

ขอความกรุณา
ตอบแบบประเมินออนไลน์

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณ.พ. ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ